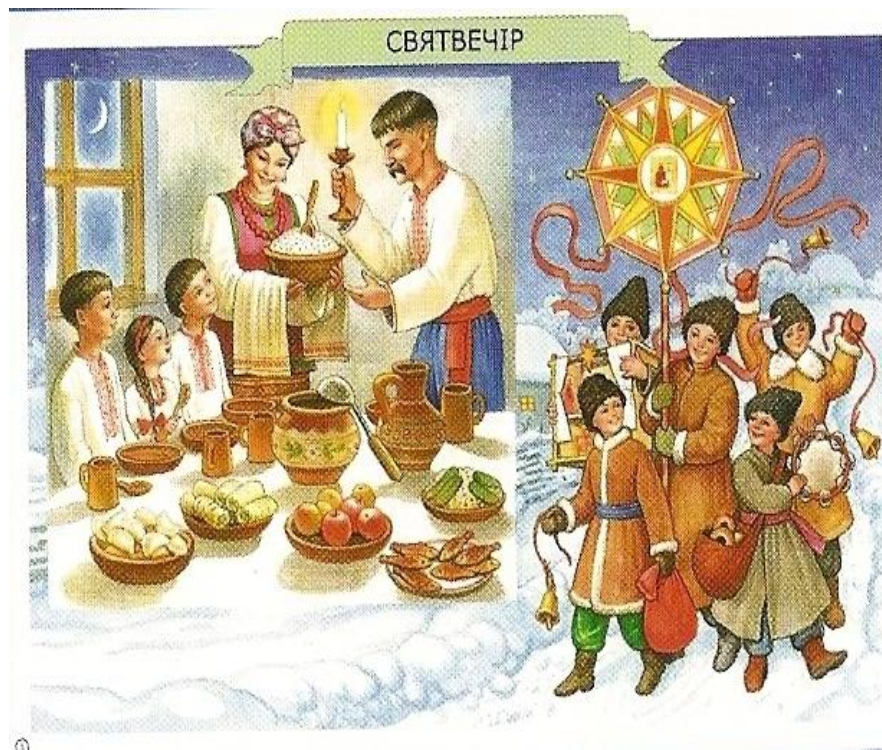

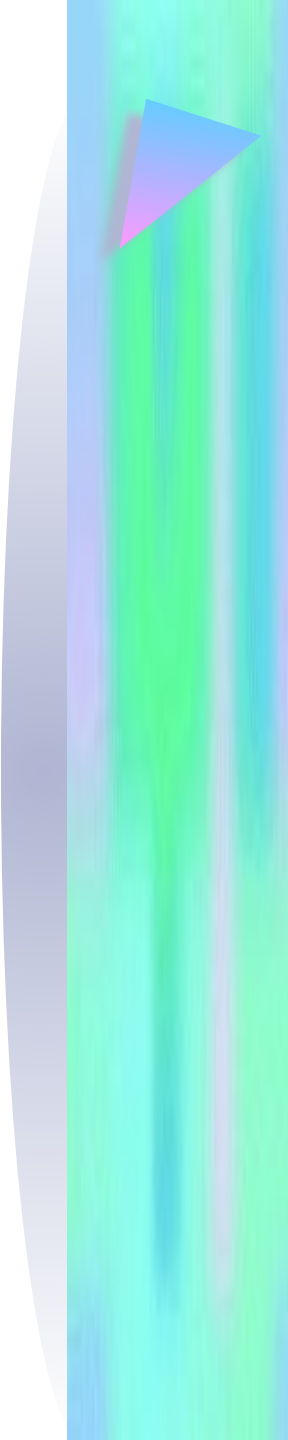
Донецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 87

Українські народні свята

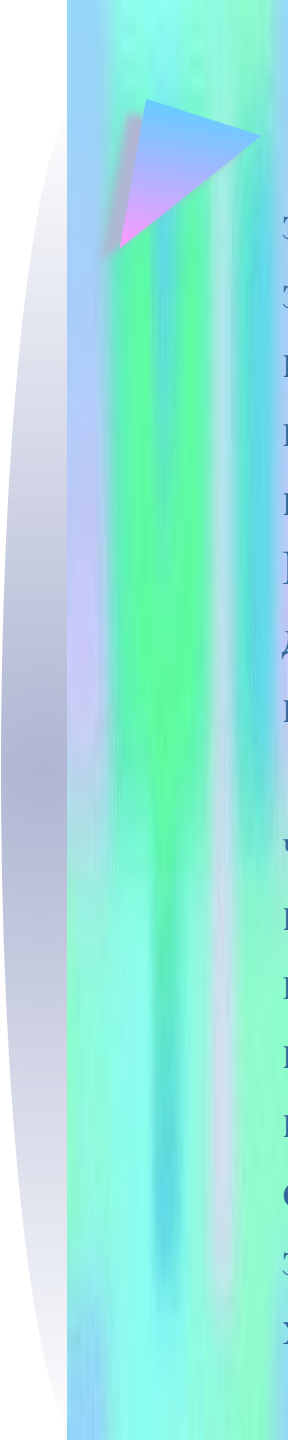
**Підготувала:
класний керівник 7 класу
Чубко Катерина Валентинівна**

7 січня - Різдво Христове

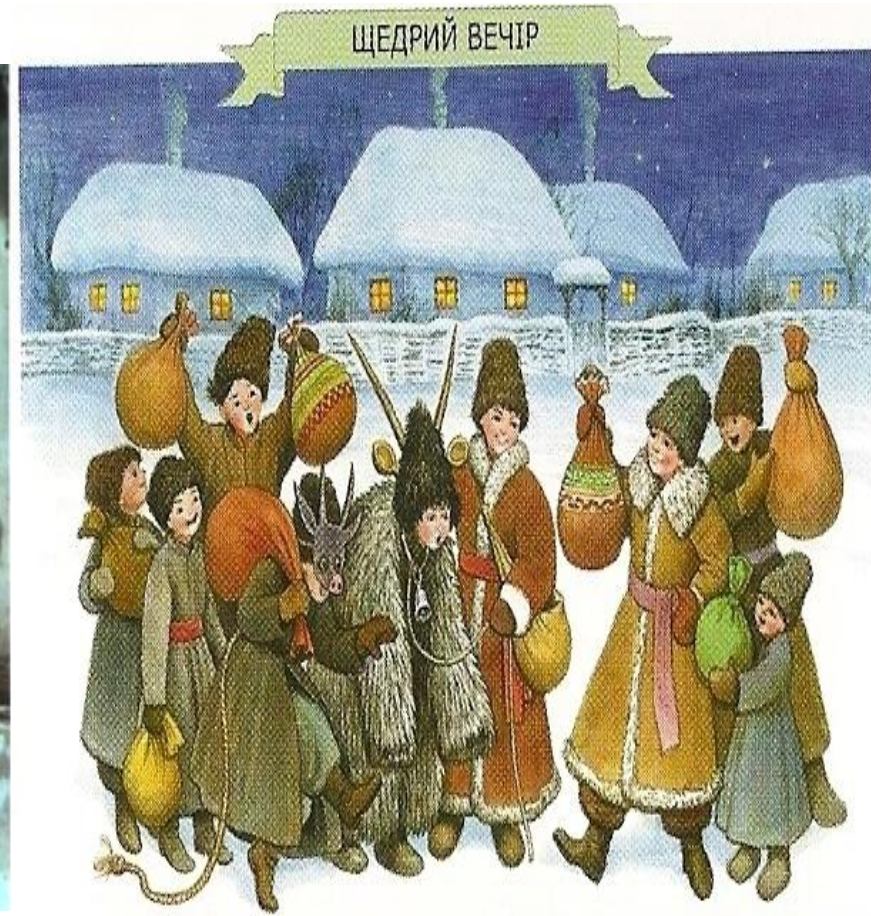
Свята різдвяного циклу розпочинаються ще 2 січня в день Гната. Дівчата ретельно прибирали оселю та готували різноманітне святкове спорядження - "Павучки", "Їжачки", "Дідух". До 4 січня, дня Анастасії, оселя повинна бути святково прибрана. Саме в цей день заготовляють сировину для приготування майбутньої святкової вечері. Нерідко на Анастасію кололи свиню, тобто проводили "свіжину". І, нарешті, - кульмінація свята - Святвечір, або ж Багата кутя (6 січня). За традицією кожен член родини в цей вечір повинен бути вдома, причому не можна спізнюватись до святкового столу, бо будеш весь рік блукати. Під час цієї вечері не можна виходити з-за столу та голосно розмовляти.

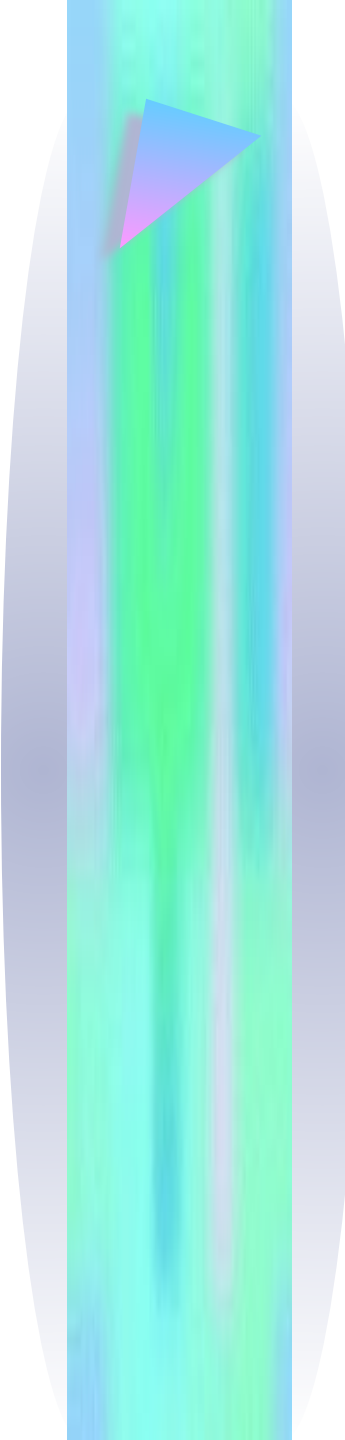

Святковий стіл повинен вражати своїм різноманіттям, але не треба забувати, що ще триває піст, тому любителям чарки доведеться трохи зачекати. Найголовнішою стравою на столі цього вечора є, безумовно, кутя. Рецептів її приготування існує декілька. Різдвяна кутя готується з пшениці, меду, горіхів та ін. На протязі всіх свят, аж до Хрещення кутя повинна стояти на найпочеснішому місці в Вашій оселі. Прийнято на Багату кутю поминати душі померлих родичів. Після закінчення вечері діти несли обід до своїх хрещених, дорослі готувалися до вечірньої церковної служби.

Поступово закінчується вечір і наступає чарівна різдвяна ніч, під час якої не можна спати, бо все щастя проспийш. Проте навіть при великому бажанні заснути просто неможливо - церковні дзвони, ватаги колядників створюють урочисто-святкову гаму звуків. Обряд колядування досить давній - він походить іще з дохристиянських часів, коли наші пращури вшановували Сонце святом Коляди. Найбільше серед колядників зустрічаються діти, і це зрозуміло. Колядувати і заходити першими до оселі господаря в день Різдва можна лише хлопцям, які, згідно із звичаєм, несуть в домівку мир та спокій.

14 січня - Василя. Новий рік.

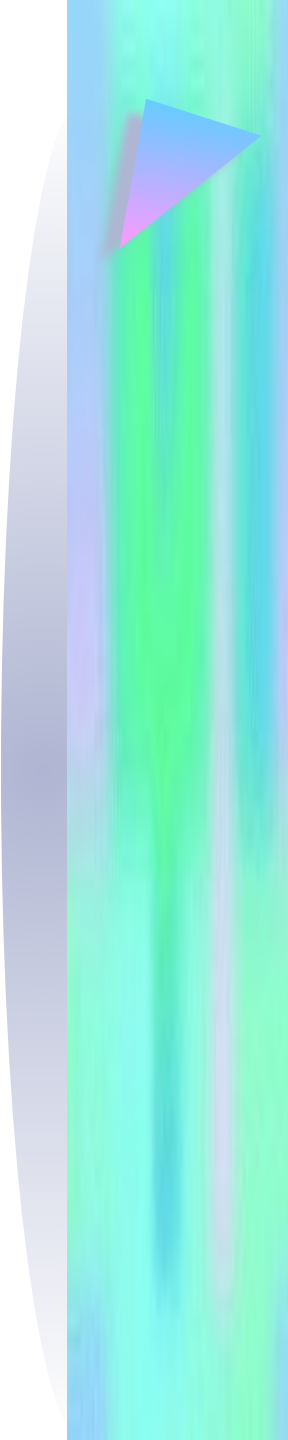

Якщо на Святвечір готували Багату кутю, то на Меланки (13 січня), день який передує Василю, або ж Новому року - Щедру, яку заправляли смальцем. Саме тому цей вечір і називається Щедрим. До вечері, як і на Святвечір сідає вся родина. Дуже важливо, щоб одяг цього дня був ретельно випраний та чистий. Після вечері треба обов'язково зайти до сусідів і попросити один в одного пробачення за можливу вину одного перед одним, аби Новий рік зустріти в мирі та злагоді.

Вечір напередодні Нового року дає шанс і тим хлопцям які зазнали невдачі під час сватання. Саме цього вечора можна зробити другу спробу. Щоправда для цього потрібно застати дівчину вдома, що дуже важко, бо по селу вже ходять дівчачі ватаги щедрувальників. Щедрувати дівчата могли лише під вікнами будинків і то лише до закінчення Щедрого вечора, тобто до опівночі.

19 січня - Хрещення Господнє

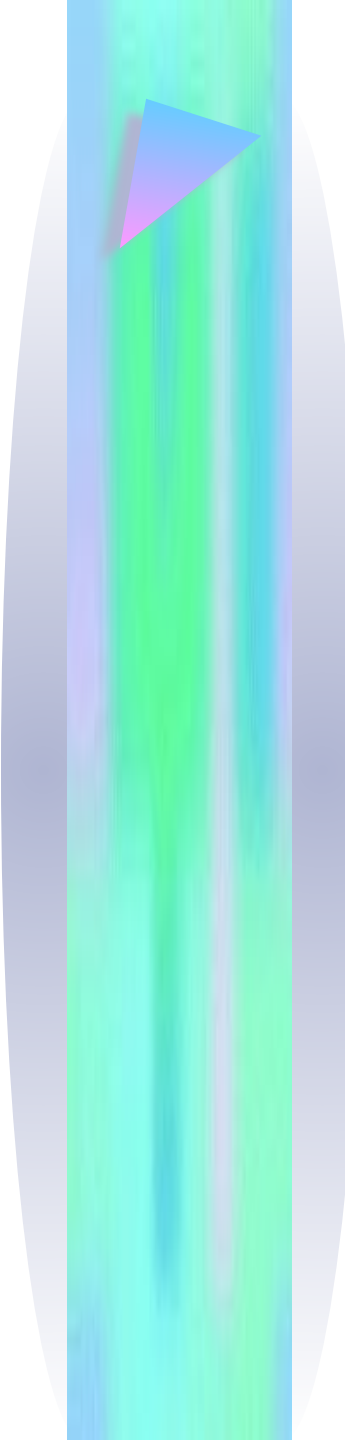
Святом Хрещення закінчуються Різдвяні святки, які тривають з 7 по 19 січня. Згідно з біблійною розповіддю Христос був охрищений у водах річки Йордан, що і дало другу, народну, назву свята. Напередодні, тобто 18 січня вся родина, як і перед Різдвом збирається за столом. До столу подаються лише пісні страви і готується голодна, або ж Бідна кутя. Чому вона так називається пояснити важко, можливо тому що весь день напередодні Водохрещі не можна нічого не їсти, бо суворий піст. На Голодну кутю припадає цікавий обряд, який має назву "Вигнання куті. Суть його полягає в тому, що потрібно взяти горщик де варилась кутя і розбити їх об ворота, при цьому примовляючи: "Геть, кутя, з покутя!". В деяких регіонах України, в основному на Заході, в цей день щедрували.

В церквах цього вечора освячують воду, яка набирає особливої сили та цілющості. Хрещенською водою лікують рани, вона допомагає відвернути будь-яке лихо. Отож, прийшовши вранці після вечірньої церковної відправи додому потрібно скропити кожен куточок Вашої оселі свяченою водою, тоді у Вашому домі буде лад та спокій.

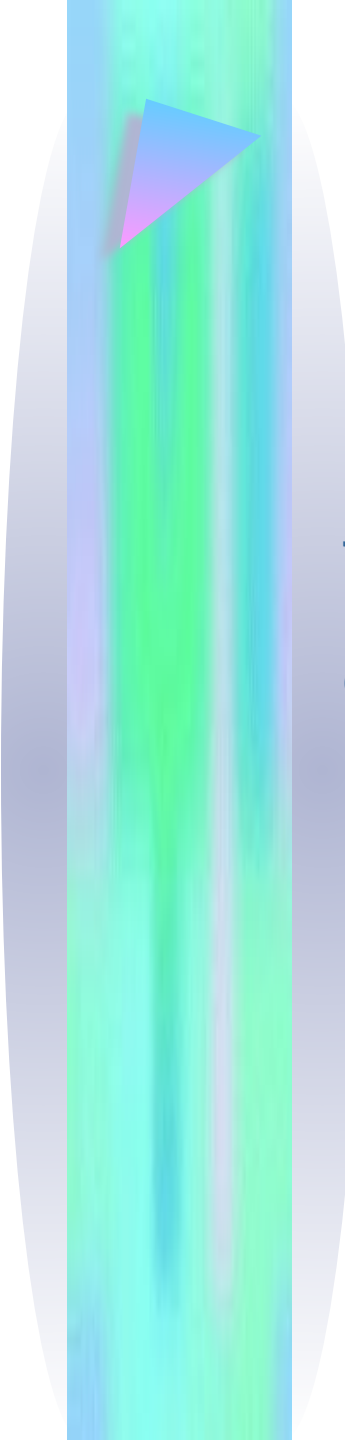
15 лютого - Стрітення

Сама назва цього свята говорить сама за себе, Стрітення, тобто, в народній уяві, зустріч Зими й Весни. за церковними ж канонами саме в цей старець Симеон побачив немовлятко Христа, і тепер міг спокійно померти, бо нарешті зустрів Мессію.

За своє довге панування Зима вже досить всім надокучила, дуже хочеться тепла та Весни. Саме їх жорстока битва відбувається на Стрітення, тому існує ще одна цікава назва свята - Зимобор. В цей день у церквах відбувається посвята води та свічок. Особливу силу має стрітенська свічка, яка захищає від грози та пожеж. Саме цю свічку дають людині в руки коли вона йде в останню путь.

29 лютого - Касьяна

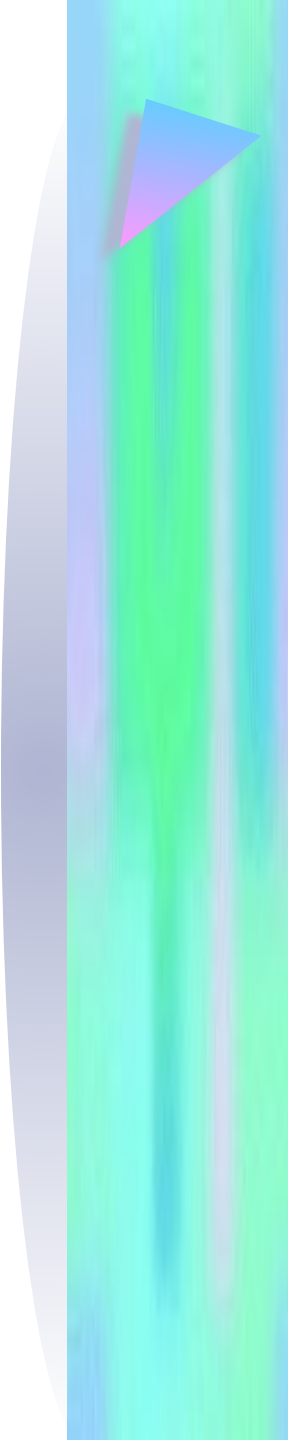
Якщо можна так виразитись, то Касьян, найнеулюбленіший святий на Україні. Його вважають лінивим та злим (що впливає з розповідей про цікаві подорожі св. Касьяна зі святим Миколаєм), саме тому і святкують його день лише раз на чотири роки.

День святого Касьяна вважається несприятливим у всіх відношеннях. Не можна вдосвіта вставати і виходити на вулицю, аби Касьян не подивився. Ті хто родився в цей день вважаються нещасливими.

Раз Касьян кине оком - не буде добра з цього дитяти.

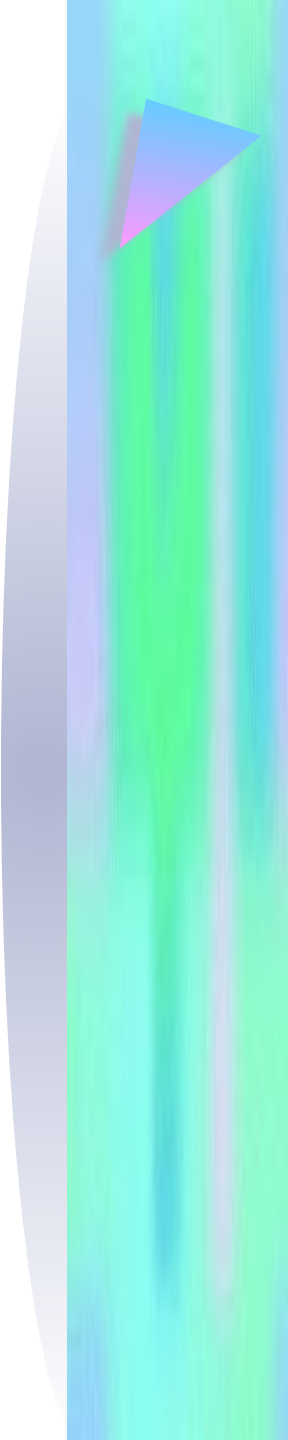
Масляна

Останній перед Великим постом тиждень треба провести весело, бо попереду цілих 7 тижнів суворої поведінки та усіляких обмежень. Кожний день цього тижня мав певні особливості та цікаві звичаї.

- У понеділок жінки ішли до корчми і розпочинали свято Масляни. Якщо ж до їх компанії хотіли долучитись чоловіки, то їм на шию чіпляли колодку, зняти яку можна було лише поставивши магарич.
- У вівторок жінки знову в шинку. Після гуляння в шинку всі виходили на вулицю де влаштовувались веселі забави, які тривали майже весь день.
- Середа не пов'язана з якими-небудь діями і має назву "Зноби-баби".
- Напевно, що Масляна це справжній рай для жінок, бо в Четвер вони знову сідають до столу і піднімають чарки. До того ж в цей день не можна шити та прясти.

-
- У п'ятницю зять повинен почастивати свою тещу. Після цього зятю належить покатати свою тещу вулицями села, або ж міста. При чому сервіс в такому випадку напряму залежить від характеру тещі, тобто злу та сварливу везуть по нерівній дорозі і, навпаки, якщо теща лагідна, то і дорога рівна немов струна.
  - Субота не позначена цікавими обрядами.
  - Найбільш пишно відзначають неділю. Спеціально до цього дня готували вареники з сиром, на відміну від російських млинців. Проводились масові гуляння, ігрища, забави. В цей день потрібно обійти усіх родичів та сусідів і попросити пробачення за всі скоєні образи, аби очиститись перед Великим постом від усякої скверни. Не можна також вживати горілки. перед сном потрібно ретельно прополоскати зуби, аби чорти не витягли сир, що залишився після Масляної разом з зубами.

Не завжди котові масляна.

Масляна, Масляна, яка ти мала, - якби ж тебе сім неділь, а посту одна.

7 квітня - Благовіщення

Одне з найбільших православних свят, яке пов'язано з благою вістю, що її сповістив Діві Марії архангел Гавриїл.

Українці вважали, що саме в цей день Господь благословляє рослини, які поступово воскресають після зимової смерті. Працювати забороняється, особливо вагітним жінкам. Навіть пташки цього дня, не дивлячись на зайнятість, не будують своїх гнізд. На Благовіщення побутував також звичай відпускати на волю птахів. Будь-яка тварина, чи то кінь, чи то собака, яка народилась на Благовіщення, буде мати яку-небудь ваду.

Ні в якому разі не можна позичати цього дня вогню, бо тоді пожежі Вашій оселі не обминути.

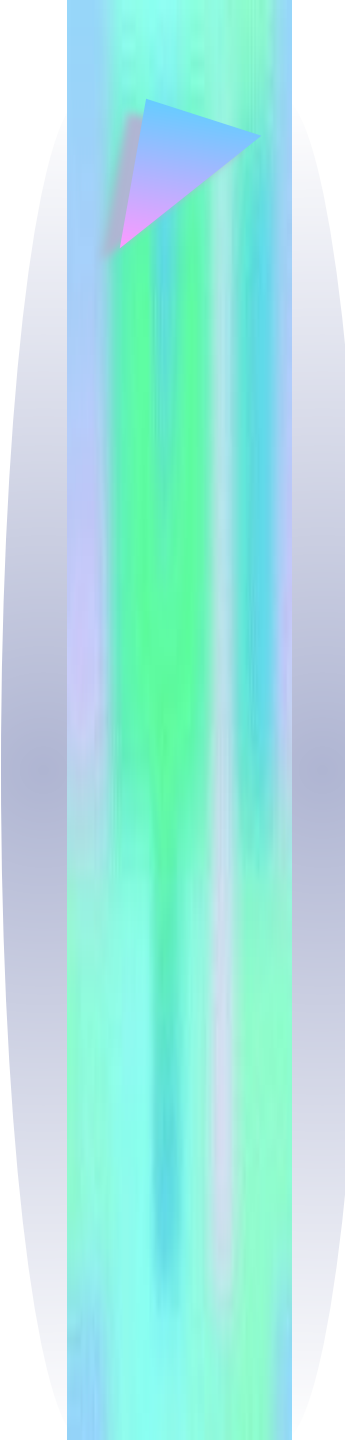
Якщо до Благовіщення люди чекали на прихід весни, то після цього дня вважалося, що вона остаточно утвердилась у своїх правах, проте зима ще може сказати своє вагоме слово.

*На Благовіщення зими не лай, а саней не ховай.
Гарна погода - гарний врожай.*

Вербна неділя

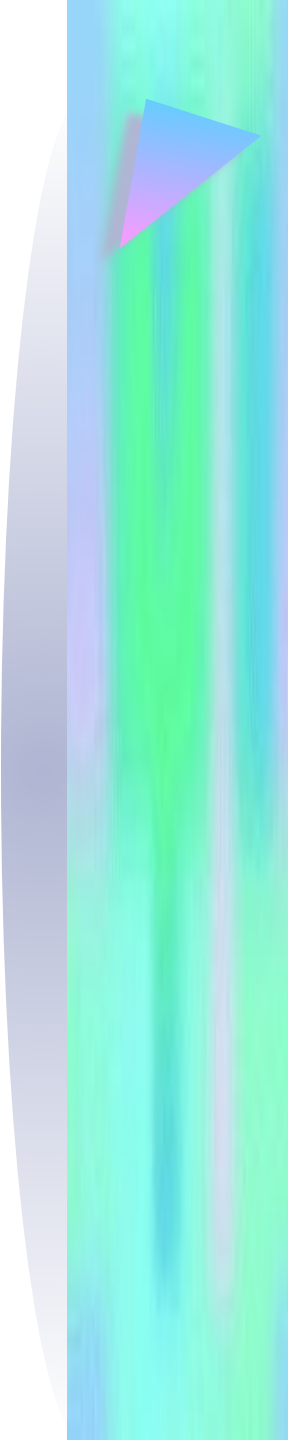
Остання неділя перед Великоднем називається Вербною. Згідно з біблійними описом Христос за тиждень до свого Воскресіння в'їхав у Єрусалим на віслюку. Вдячний народ встеляв Йому дорогу пальмовими гілками, отож у католиків це свято іменується Пальмова неділя. У нас же в силу того, що українська флора не багата на пальми ці функції взяла на себе верба. І це не дивно, бо саме вона першою пускає паростки відчувши прихід весни.

У церквах цього дня проходять пишні богослужіння з обов'язковим освяченням вербових гілок. Прийшовши додому треба декілька разів стьобнути свою дитину освяченою гілкою, при цьому примовляючи:

Не я б'ю - верба б'є:
Будь великий, як верба,
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля!

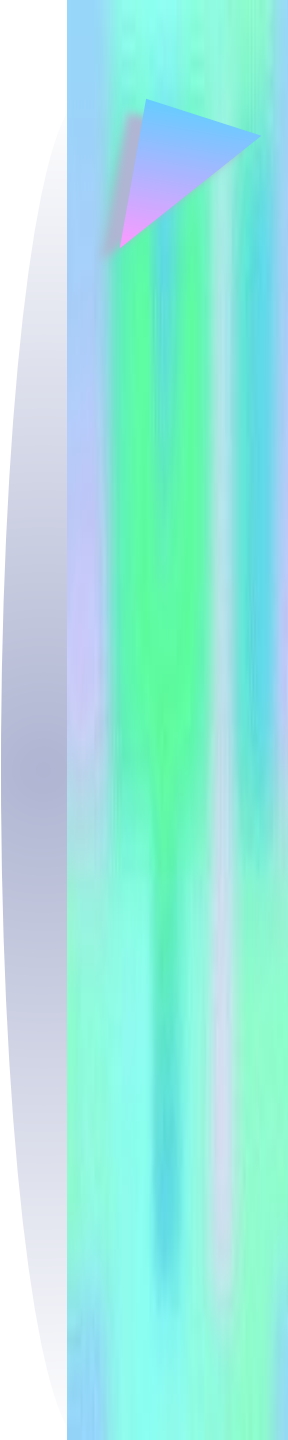
Великдень

Свято свят, найголовніше православне свято (на відміну від католиків де пальма першості віддається Різдву). Цього дня душа ніби перповнюється світлою радістю, цьому сприяє і природа, яка скинула окупи зимового сну і в єдиній гармонії із Вселенською радістю зустрічає воскреслого Христа.

В ніч на Великдень спати не можна взагалі, бо проспий усе на світі. Звечора усі йдуть до церкви на всеношну. В красивих кошиках до церкви несуться різноманітні наїдки - сало, хрін, печінка, голубці, все на що здатна кулінарія фантазія, окрім оковитої. Урочиста процесія з півчою та священником освячує і благословляє все це добро.

Під час великоднього богослужіння можна виявити відьом. Вони можуть торкатися руки священника а також намагаються будь-що залишитись у храмі після короткого вечірнього богослужіння, коли всі люди мають вийти з церкви.

Повернувшись додому починали розговлятися, але перед тим як сісти за стіл дівчатам треба вмитися водою в якій лежить свячене Великодне яєчко, аби була такою ж гарною та красною. Ще одна порада, для тих хто хоче вивести тарганів. Прийшовши з церкви треба провести такий діалог: "Що ми зараз будемо їсти? Свячені яйця та паску. А таргани, що будуть їсти? Самі себе...«

Вважається, що у Великодню ніч відкриваються усі земні скарби, які світяться на землі чарівними вогниками, проте побачити їх може лише найменша дитина в родині, та й то якщо помисли її чисті.

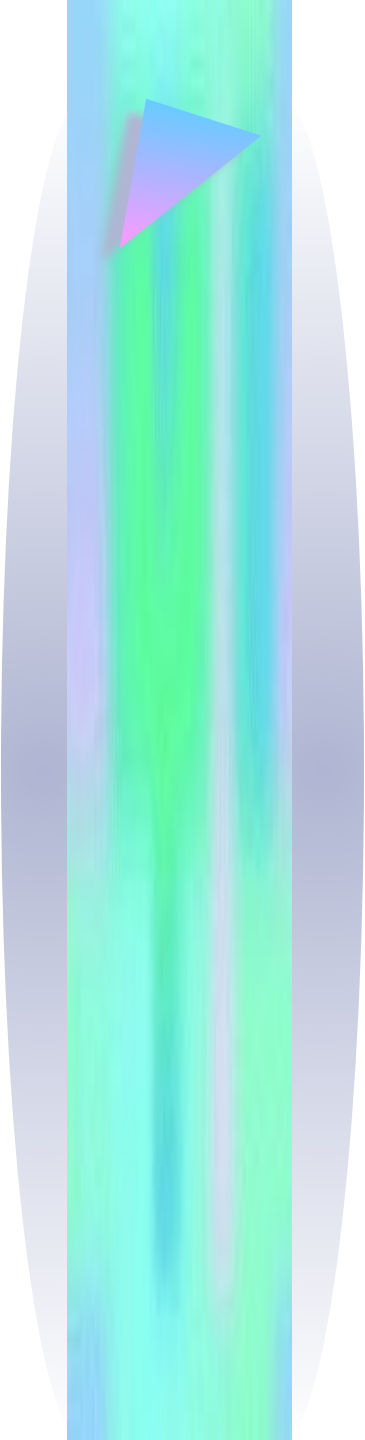
На протязі сорока днів по Великодню, аж до Вознесіння кожен православний християнин мусить вітатися один з одним словами "Христос Воскрес!" і отримувати у відповідь підтвердження цих слів "Воістину воскрес!"

Весь наступний тиждень по Великодню називається Світлим і святкується ніби один день.

*На Великдень перший раз зозуля закує
Не кожен день Великдень, а хліб не паска.*

Вознесіння Христове

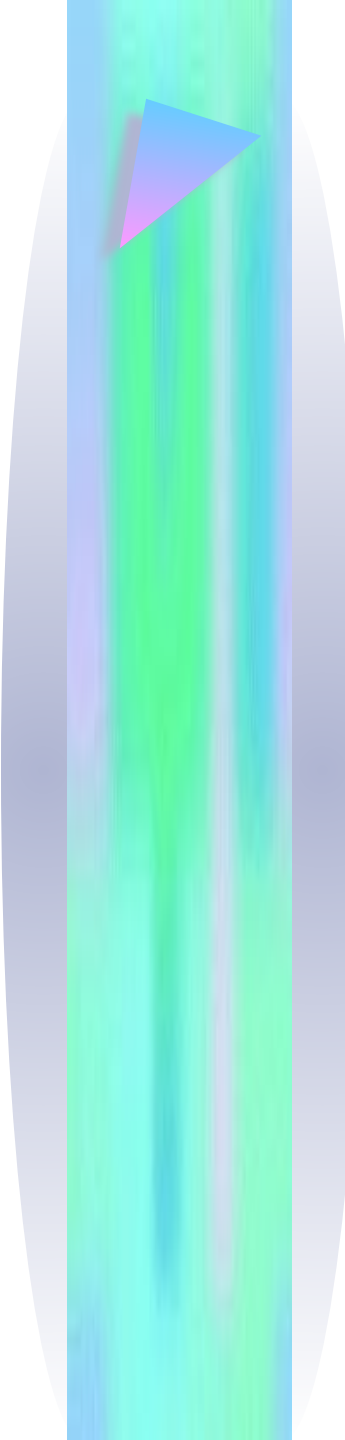

Згідно з біблійною оповіддю на 40-й день після свого Воскресіння Христос, декілька разів з'явившись своїм учням, вознісся на небо і зайняв там місце поблизу свого Батька. Саме на честь цієї події православною церквою встановлено свято Вознесіння Христового. У храмах цього дня виносять і ховають плащаницю, тому після Вознесіння вже не можна вітатись словами: "Христос воскрес!". Характерно, що Вознесіння завжди припадає на четвер.

Трійця

На 50-й день після Великодня православна церква святкує П'ятидесятницю. В Біблії говориться, що саме в цей день на апостлів зійшла благодать Духа Святого.

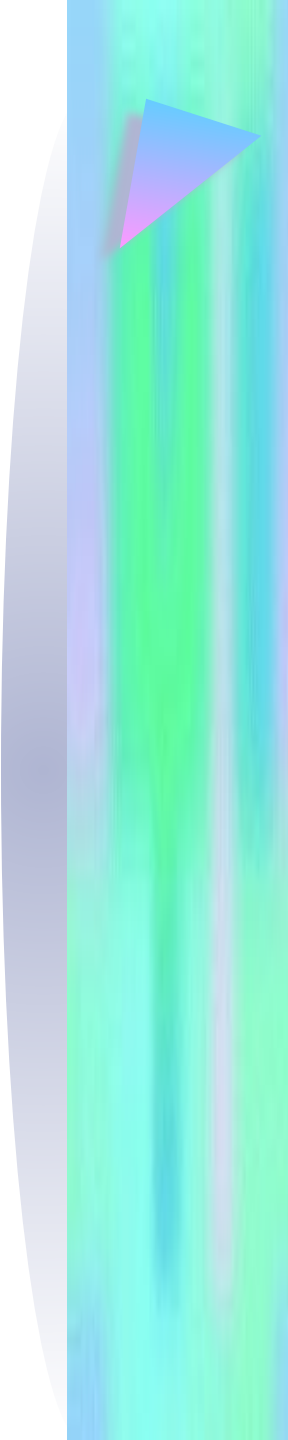
В народі свято Трійці відзначається три дні. Перший день, то Зелена, або Клечальна неділя, другий - Клечальний понеділок і третій - Богодухів день.

В Зелену неділю треба бути особливо обережними, бо це день найбільшої агресивності мавок, русалок, потерчат та іншої нечисті. На Зелену неділю дівчата за допомогою вінків ворожать. Для цього потрібно до ставка (і знову ж таки не забувайте про обережність!) та пустити вінки за водою, якщо вони зйдуться, то дівчина цього року вийде заміж. У Зелену неділю треба сходити на кладовище та пом'янути померлих родичів, обов'язково залишивши їм які-небудь наїдки. Після цього влаштовуються різноманітні гуляння зі скоморохами та рядженими.

7 липня - Івана Купала. Різдво Івана Хрестителя

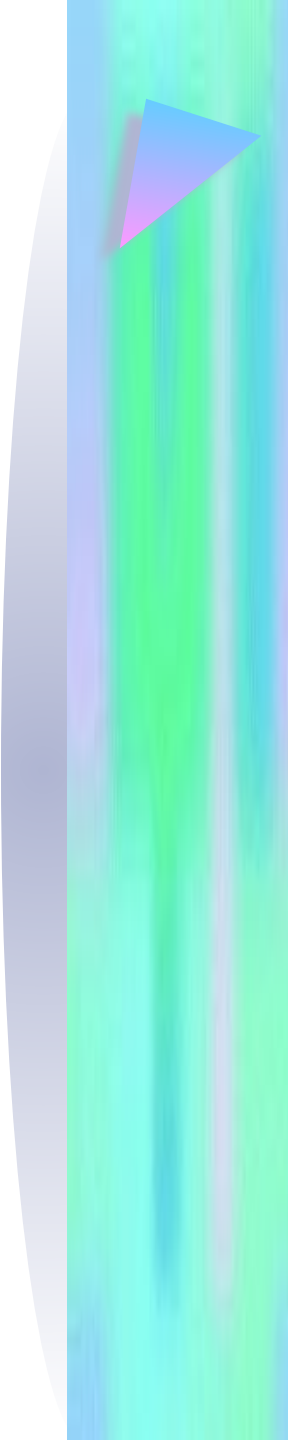

Одне з найпоетичніших свят українського обрядового календаря. Купальські вогні надихали на творчість не лише великого Миколу Гоголя, а й багатьох інших письменників та поетів. Церква цього дня відзначає Різдво Івана Хрестителя. Ще в дохристиянську добу слов'яни відзначали цієї пори свято Купайла, тобто Сонця. шляхом злиття християнських та язичницьких традицій і утворилося свято Івана Купала.

Спеціально до дня Купайла хлопці та дівчата виготовляли ляльки-опудала Купало та Марену. Навколо цих персонажів точаться головні події вечора на Івана Купала. Марена являє собою зроблену із соломи ляльку, яку вдягають у жіночий одяг, Купало також виготовляється із соломи, але одяг на ньому чоловічий. Марену, відповідно, роблять дівчата, а Купало - хлопці. Цікаво, що походження ті того, ні іншого образів невідоме, зате відомо, що і Купало і Марену чекає трагічна розв'язка. Їх обох, або ж топлять, або ж спалюють.

Як відомо, і цей звичай зараз гарно зберігся, головною розвагою вечора на Івана Купала є стрибки через багаття. Хоча чому власне розвагою, це зараз вони стали чимось на кшталт спортивних змагань, а от раніше цьому ритуалові надавали магічного значення. Скажімо, якщо стрибнути найспритніше, то у Вас буде гарне здоров'я, коли вдало перескочать через полум'я закохані, то вони скоро поберуться. І не дай Вам Боже вскочити у вогонь - біди на протязі року не уникнути.

19 серпня - Спас. Преображення Господне.

Свято Преображення Господнього належить до 12 найбільших православних свят. У народі цей день називають Другим Спасом.

Це традиційне свято врожаю. Цього дня в церквах освячують плоди землі, тобто яблука, груші, сливи та ін. Найбільшою популярністю та шаную користуються яблука, навіть існує ще й третя назва свята "Яблучний Спас". Освячення яблук найбільше чекають матері у яких померли діти та дочки у яких померли матері, бо за легендою яблука їм можна вживати тільки після Спаса.